Бэл

Берене Эш дафтэре
(Шибогзар).

1952 } Москау.
1953 } [illegible]

III курс.

Рабочая тетрадь

Керов.

Ғ. Рамазанов

Шиғырҙар.

Эш дәфтәре.

Мәскәү, 1952 йыл, 1953 йыл.

М. Горький исемендәге
әҙәби институт

Ҡыңнауҙарҙан һуң.

Ике яҡҡа ~~[illegible]~~ сабандарҙың
[illegible] [illegible] [illegible].
Ҡыҙыл-йәшел балаҫтар кеүек -
[illegible] бөгөн [illegible] [illegible].
~~[illegible] [illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Беҙ бит бөгөн [illegible] бөтөн кеше!
Әй [illegible] кеүек [illegible] [illegible]...
Бер кенәгә [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]...
Беҙ бит кас [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] кеүек [illegible]!
Беҙ Салауат баксаһына ~~[illegible]~~ [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible],
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
— [illegible] [illegible] [illegible]! [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
— [illegible] кеүек [illegible]! — [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]!..

1950- 17,19/XI-52.

Тормошҡа юл

1950

Ҡыңнауҙарҙан һуң.

~~[illegible]~~

Ике яҡҡа ~~[illegible]~~ [illegible], сабандарҙың
[illegible] [illegible] [illegible].
Ҡыҙыл - йәшел балаҫтары кеүек -
[illegible] бөгөн [illegible] [illegible].
~~[illegible] [illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible],
([illegible] [illegible] [illegible]?)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Беҙҙең бөгөн [illegible] бөтөн кеше,
Ҡыңнауҙар кеүек, [illegible] [illegible]...
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
Бында тиҡһан [illegible]
[illegible] ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible]...
~~[illegible] [illegible]~~ Беҙ бит кас [illegible]
[illegible] кеүек
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]!

Беҙ Салауат баҡсаһына [illegible].
Һуң еҫтәре [illegible] ҡарап ҡалған.
[illegible] ҡарап ҡалған.
Иҙел, [illegible] ҡарағаҙар [illegible],
Шаҡ [illegible] Тауға [illegible].
[illegible] Нур бөрккәһен
[illegible] моң урғыла.
[illegible]:
— [illegible]! — [illegible].
[illegible]
— [illegible] ҡаурыҡ [illegible]! — [illegible]
... [illegible]
[illegible]...!

1950-1952 (07/XI).

Дуҫтарға

(К [illegible] [illegible] [illegible] арнайым.)

I.

Ҡуш бул, Мәскәү!
Иртәгә — бәйрәм!
Бөгөн
Беҙҙең аша Иҙел ағырбыҙ.
Бәлки
Кешегә дуҫтар һыуҙа.
Ебәк [illegible] югары [illegible].
Һәм ҡояш шаҡ [illegible],
Көҙгө кеүек Иҙел еңелдәй.
Уның өҫтөнән
[illegible] югерек [illegible],
Ғүмерҙәр ҙә [illegible] Иҙелдә.
Дуҫтар
[illegible] бирҙем.
Көҫҡә [illegible]:
Ярһын бара кемә [illegible].
[illegible] кеүек [illegible] ҡарап ҡалып
Бергәләшә беҙҙең [illegible].
Кемә әҙгәр
Ләкин
Бормаһы әҙер беҙҙең,
Һөйҙәр [illegible] кимә алмай?
Сөнки
беҙ бит ергә
бәйле булған
Ерҙәмлектәр һәйкәл һалабыҙ!

II.

[illegible]
оскан да ла
[illegible]
[illegible]
[illegible] Бер генә [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

~~[illegible]~~

III.

[illegible]
[illegible]

июнь, 1950.

Тормошка юл.

[illegible]
Ак поездлар [illegible]
[illegible]
[illegible]

~~[illegible]~~

[illegible]

16 февраль 1953 [illegible]

23/III-53.

Э мин? — Үзэ нүдэнэ
Эзэгэй осон
Эжэн дамжан hүр бэр дуугаадаг.

Урзэд хабаг хахалжана шэнэ.
Хүдөөр бэлэ дэлхэй харгана:
Юлдар
Түрэлэ Экка hуужалгандар...
Дуун булгадаа шэдэ, харгалар.
Табеэдархан гудэл обрязома
Ижила эзэр шэдэ башхалар.
Эхэзалида глаа дэлэ хэзэр, —
Үзэ хэр мине башкалам.
Энэ хабар, Москоу,
[illegible] тэр эгзэгэрэ...
[illegible] [illegible] хурэргэ.
Тэк хиноер hагашалма,
Шаглахаа ма бэл гэз хүдэлгэ.
Хара дэвэ!.. аабур эзэ hинэ
Бэлэ эрhэз,
Ирэн нэбэлэ.
Лэни hин, Москвам, нүрэгэлдэ
Накланыгрын гурэр бүтээнэ!..
Бэзрэ эшэн сайхан поезд сабэр,
([illegible])
Э аралар элэгдэтэрзар.
Юлдар, түрэлэ Экка булнаалар за,
Зур бэр юлдан алан бараргдар.

1950.

Нау бул, Ордем!

Алан хэн-[illegible] hэнэ нэрэлэндэ —
Алзаад бара уштаргар...
Халхалхала да залан гэзрэлэнэ,
Хүндэн болбан халзан дуугархан
Хуренлэгзэр... | Тэк уэзарэн тоша
Танхан урамдарзан сангэлар.
[illegible], Ордем, бэр мэн hинэ
[illegible] хилгэн сайхан ма...
Холлоо алан хилмэлэн гэн дачиг,
Үзэ халмалан гэн Вагнанан,
Шул юлдарзан ушэ дэвэ хэгэ,
Шул юлдарзан хире хайгламаа.
Шул юлдарзан залан гүбэлэндэ
[illegible] арвалдар
Хилэн гэн [illegible] Одон,
[illegible]...
[illegible] үзэ [illegible]...
Энэ Халмаын [illegible] hалхан бүдүүзэ.
Тормон эзэн булмаланда бэзгэ
Хэнэлэр hэ гэ эзэн булмайзар.
Тогзон дэгдэм! Хурэ буураанлан
Энэдэ алзан абэл-бэлэмгэ,
Энэдэ гүнхэн гэгэн зур гармошка.
Оноршалан hэнэ зумэрдэ!
Ордем, hэнэх хэгэн хамалархан
Булдэ мэнэ бэетэн, шаглагдэнэ.
Хор бэр хэгэн бэрэн асхан hайхан
Агланан мэн алдэ агланзан.

Пионерлар булып модель ясадым
[illegible] минем [illegible].
Уяна — аэроклуб! [illegible]
[illegible] бейек, ачык [illegible].

Әткәм, әткәм! Барса, барса белән
[illegible] уйлардан.
Мин дә [illegible], әткәм,
Килгән [illegible] кисен, [illegible].
Әгәр кирәк булса, [illegible]
[illegible] самолёт [illegible] булыр.
Ләкин мин [illegible], әткәм,
Бейек [illegible].
Кайтканда да мин, әткәм, [illegible],
[illegible] бара [illegible].
Комсомол да [illegible]
[illegible]
[illegible] ... Бик уйлап [illegible]
Әткәм [illegible] Мәскәү [illegible]
[illegible] ... Нәкъ бу, әткәм, нәкъ бу!
[illegible] уйлап [illegible].

1950

[illegible]
[illegible] „путевка“
[illegible]

Башкала турында уйлар.

[illegible] кисә,
[illegible].
Әй Мәскәүгә [illegible] турында
Уйлар [illegible].
[illegible],
[illegible] бульварын,
[illegible] Пушкин [illegible]
[illegible] Урал уйлардан.
Ләкин [illegible]
[illegible].
[illegible],
[illegible].
Поезд [illegible]
Мавзолей [illegible].
[illegible] ...
[illegible]
Ак [illegible]:
[illegible] ... [illegible] —
Кремль [illegible].
[illegible],
[illegible]!
[illegible]
[illegible].
[illegible]
Бала сабый [illegible] ...
Ел [illegible], поезд, [illegible],
[illegible].
Уйда [illegible]
[illegible] Мәскәү, [illegible] уйлардан! 1950

«Декабрь» 1951.

Студент кезде.

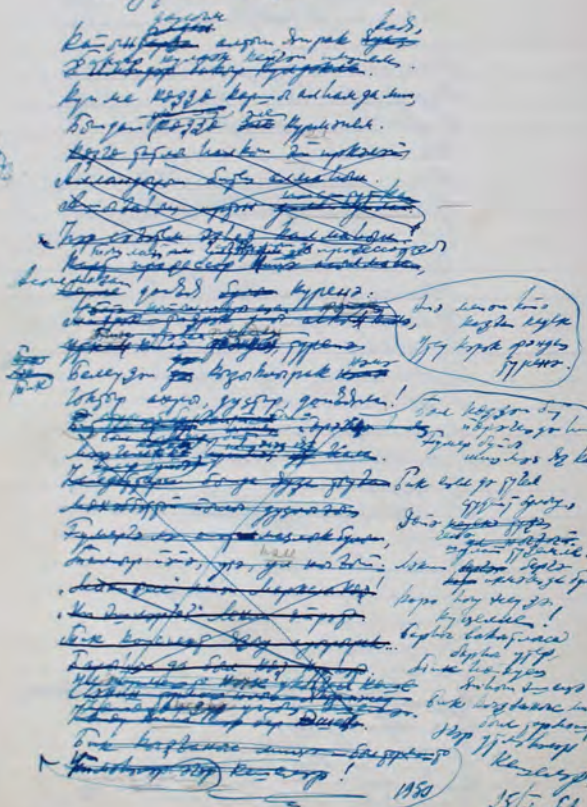

1950

25/X-53.

Мин – хунса.

I

Конкордарда кауын-дуба болып,
Аскерлерде урлык бикелер.
Куп-куп хунса дилектеспеушилер
Бекиз бурай шын-шын суйелер.
Ой-ой да, мында бик ойлы да ерлер
Ауыз-ауыз сиякты болушилер.
Бик ожарлы эдеп шорлардыкы
Бирдей шын ойлы, шын уялы.

II

Ерлер бирлерине – найзагайлар.
Ойлары ерлерше бик шорлы.
Ерлер эйелге кезде шыдамдылар.
Бик ойлылыгы сияк, бик кызгыш
Бик кызгыш. (Бик ой ыз ерлер
Бик кызгыш сезбей калмайды.
Ауыз бик. Мин ожарсыз.
Ынтызарлар – кызык ерлерге.

III

Горький шарап. Ичер! Кызык-кызык! –
Карындагы, коншы, ей эйел,
Эйелдерге ой-ой шын ойлы
Ынтызар ерлер. Ой шын, ой эйел!
Ерлердей ерлер – шын кызык ерлер,
Эйелдей эйел – ерлер шынды.
Ерлер ой-ойлы эйелдер ой-ойлы
Ынтызар. Шын ерлер шынды.

IV.

~~[illegible] исемендәге китапхана.~~
~~Бер [illegible] [illegible] донъяның;~~
~~Бында минең Ватаныма, Күреп...~~
~~Сәләмдәр [illegible]. Балаһын~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] мине.~~
~~[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]~~
~~. Таныш [illegible] [illegible]-нур!..~~
~~[illegible] бөтә һеҙгә [illegible].~~

V.

Ер [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] дә мин [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] бөгөн [illegible] [illegible], —
Һәр саҡ, һәр бер эштә мин үҙемде
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible].
[illegible] һәр [illegible].
[illegible] һеҙ [illegible] ук [illegible]!

1950
Өфө-Мәскәү.
[illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible]

«Яшь башкорттар» 19/XII-50.

Детдомыма сәләм Мәскәүҙән.

~~[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]...~~
~~[illegible] [illegible] һеҙҙе [illegible].~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible].~~
[illegible] һарыҡ директоры
Бульварҙарҙа әле йөрөйһең.
Һин бит көҙгөс һәр бер иртәнсә
Лекцияға ~~[illegible]~~ ашығып барһың.
Мәскәү!.. Экзаменга [illegible] [illegible]
Күҙҙәреңә минең күренә.
Шул Мәскәүҙә бөгөн мин дә бергәмен —
Ул ауылың итте үҙенә.
Дәһи менән бер ҡалала йәшәү!..
[illegible] [illegible] бөтә [illegible] [illegible].
~~[illegible] [illegible] [illegible], [illegible],~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ Мәскәүҙән!
~~Детдом! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible].~~
Һаман әле һеҙҙән айырылыуға
Һоҙҙар [illegible] килә һис бәхел.
Һәм һин, дуҫым, кескәй Мәскәү буйын,
Күҙ алдыма минең киләһең.
Сәләм һеҙгә — ошо тыуған йорттар,
Ямғыр [illegible] үҫер кистәрҙә.
Минән бөгөн биргән кешеләргә,
Детдомыма сәләм Мәскәүҙән!

ноябрь-дек. 1950 йыл.

Минең бабай.

К. Ф.

Минең бабай бик күп һуғыштар эскән,
Ап-аҡ ҡырҙар яуған сәсенә.
Күҙҙәре лә инде батҡан эскә...
Ә уларҙан уттар сәселә!

Һаман уҡыта ул. Нимә бар һуң
Хеҙмәтенән уға ғәзизерәк?
Элек башлыҡ ҡарттың күкрәгендә
Инде. «Ленин» тора ялтыраған.

— Арымайһың, бабай, ҡартаймайһың? —
Тигәс уға мин бер ваҡытта,
Әйтте миңә:
— Йәшәргәндә заман
ҡартайырға, улым, ваҡыт юҡ...

Мәскәү, 1950 й.

(«Ҡыҙыл Башҡортостан»
17 дек. 50)

Хеҙмәт

Хеҙмәт кешенең үҙен тыуҙырған.
Энгельс.

Хеҙмәт — талант.
Горький.

* * *

Хеҙмәтһеҙ һис йәшәү булмай,
Эрнеп ярһый йөрәгең.
Ҡороп ҡалған баҡсалай
Һин үҙеңде күрәһең.

Йөрәгеңдә сар хеҙмәтең
Халҡыңа булһа ине.
Шунда ғына йәшәүеңдең
Аңларһың мәғәнәһен минең.

Һуң, ни ғүмер тулы булһа
Нимә һуң? — диһәң әгәр, —
Бынамын: нимә ул донъяла
Теләгән хеҙмәт ҡәҙер.

Өфө, 1950.

(«Ҡыҙыл таң» №67, 6 апр. 1951)

Кәләм
(Ғафури музейында)

Кәләм ята...
Шағир ҡайтмаҫ инде
Һоҡланһа ла уны өҫтәле.
Тик өҫтәлдә һаман ҡарап ята
Бик күп күҙҙәр
төрлө тоҫҡа.
Мин дә ятам...
Тик кәләмгә табаған да күҙем,
Әрнеү китте ярһыу йөрәктә;
Күҙ алдыма Мәңге Ғафуриҙең
Килеп баҫты ябай һүрәте.
Кәләм...
Бик, бик ябай абас үҙе;
(~~Ҡулдарыма тотоп ҡараным~~)
Шунан кеүек ята һаҡланып.
Тотһалар ҙа, булмаҫ һуң үҙен? —
Ҡулдарыма алып ҡараным.
Шул саҡ улмаҫ шағир әҫәрҙәрендә
Тобоп алған ҡыҙыл ҡылымдан:
Шулмаҫ сәскәләрҙе ҡалдыр, тине,
Шағир булһаң — үҙгә юлыңда.
Кәләм... Ятып ҡалған ҡосағында
Яҙып бөтмәгән китаптың.
Ҡыҙыл йоҡас ~~ҡулды бөтмәҫ~~ ҡулдар
Мин үҙемдә бөтмәҫ ҡас [illegible].
1950.
(„Ҡыҙыл таң“ № 67, 1951.)

Шағир йәшәүе.

Минең иң ҙур уҡыған
китабым „Ҡыҙыл бүкәт“
биргән Сәләмгә.

Ун ғүмергә бөтмәҫ йәшәү дәртен
Йөрәгемә мин йорок тураңда.
Ғ. Сәләм.

Сәләм, Сәләм! Йырҙарыңдың һине,
Йөрәгемдә һаҡлап йөрөйәм.
Әйҙә тороп республикам! тиеп,
~~[illegible]~~ [illegible] һәр ирҙәм.

Ҡат-ҡат уҡыһам да, ~~[illegible]~~ уҡып һине
Бөттөм [illegible] әйтәлмәм.
Һинең кеүек ҡайнап йәшәр өсөн
Һәр һүҙеңдән әрнеү дәрт алам.

Озон булһаң менән күҙ алдымда
Һин тормошто һәйбәт яңаһың.
Тик һин шиғырыңдай үҙең итеп,
Озон ғүмер йәшәй алмаһың.

Ун ғүмергә бөтмәҫ йәшәү дәртен
[illegible] ~~[illegible]~~ һорағас —
[illegible] ~~[illegible]~~ кем ~~[illegible]~~ күргән
Шағирҙы торғаҡлар һиңә?

[illegible], 1950.
Өфө.

Бәхет йылғаһы.

Кисен.
Ҡояш, ҡыҙған тимер төҫлө,
Ҙур таҫ булып күренә яҡында.
Күк йөҙөн ул ҡыҙыл [illegible] итеп,
Батып бара Волга артында.
Маяҡтарҙа утын емелдәйҙәр,
Ә тынлыҡҡа сумды бар яҡтар.
Мин [illegible] был [illegible] әле
Барса тарихын уҙған бурлаҡтар...
[illegible],
ауыр баржаларҙы
Улар ярға һөйрәп баралар.
[illegible]
[illegible] булып [illegible] алалар.
[illegible] — [illegible],
[illegible] бик, бик ауыр
Улар [illegible] барса [illegible].
Ә уларҙың [illegible]
Түгә
[illegible] аша [illegible].
Волга! Волга!
Һиңә [illegible]
Ҡалаҡ [illegible] ошо йырҙарҙы,
[illegible] [illegible] [illegible]
Бында аҡҡан [illegible]...
Ә хәҙер
[illegible]
[illegible].

[illegible]... Ишетәмен
[illegible] сыҡҡан йырҙы, йырҙарҙы:
„[illegible], Волга, [illegible], Волга,
Һин бит бәхет йылғаһы.
Үҫтең мәңге [illegible]
Коммунизм даръяһы."
Ошо йырҙы, ябай [illegible]
Осҡан ҡоштай, йөрәк елкенә.
[illegible], [illegible], [illegible],
Ҡан [illegible] бара.
Баржаларға кран, экскаватор...
Барлыҡ ГЭС [illegible] ағыла...
Эшләр [illegible].
Түрә Волга [illegible]
Күлдәр [illegible] һаҙлыҡ.
Волганың [illegible]
[illegible] ҡаланы [illegible],
Минең Башҡорт [illegible]
Халыҡ [illegible], [illegible], [illegible].
Волга, Волга!
Һинең [illegible]
Башҡортостан бәхет [illegible].
Ә был [illegible]
Беҙҙең [illegible]
Коммунизм [illegible],
ярҙы.

Горький ҡалаһы, 1950.

(„Ҡыҙыл Башҡортостан"
17 дек. 50.)

Ленин

Тәүге баҫылған шиғыр.

Дәрәжәлеһе [illegible] Ленин бабай —
Хөрмәтләйем дә [illegible] бөйөклөк!
Ленин! Һин бер күҙҙең ҡарауынан,
Һәр йөрәккә яҡын, һөйкөмлө.

Ҡояш! - тиҙәр, ләкин мин ҡояштар
Күргәйнәрҙәрҙән [illegible] алдында.
[illegible] бар [illegible] [illegible]
Һин [illegible] [illegible], [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] алһаң,
[illegible] һаҡа [illegible] [illegible].
[illegible] алмай [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Бар [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] ҡаҙаҡ [illegible] [illegible],
Сталин бар [illegible], [illegible]!
[illegible] бар

«Әҙәби Башҡортостан»
№ 2, февр. 1950.
«Ҡыҙыл таң», 22 апрель 1950 йыл.

Сталинде күрҙем мин.

1 май 1951 йыл.

Кремль өҫтөнә [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] ҡотоп [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] [illegible]

Ҡотоп [illegible] [illegible], [illegible]
Байраҡтарҙа, [illegible] [illegible].
Баш осонан оса [illegible],
[illegible] [illegible] май [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] [illegible] май [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].

Ҡыҙҙар [illegible] маһабәт мавзолейҙа,
[illegible] ул — [illegible] [illegible].
[illegible] бер [illegible] [illegible]:
— Сталин!..
[illegible] [illegible] [illegible] ул [illegible]
Ул [illegible] [illegible] мин [illegible] ҡаҙаҡ —
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] мин [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible],
[illegible] мин [illegible] [illegible] [illegible]!
~~[illegible]~~
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

Барлығын да килә күрәһе.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible],
уба,
[illegible]...
Сталин [illegible] —
[illegible]!
[illegible]
[illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] күрәһе.
[illegible]

("Әҙәби Башҡортостан"
№ 6, 1952 йыл)

Яңылыҡ.

I.

[illegible] Мәскәүҙең
[illegible] бульварынан үттем.
[illegible]
[illegible]?
[illegible]
[illegible]
[illegible]! — [illegible],
"[illegible]" [illegible].
— [illegible], [illegible],
[illegible]? — [illegible].
— [illegible] — [illegible].
[illegible]

II.

Хәҙер инде [illegible] ак ҡар яуа.
[illegible]!
[illegible].
[illegible].
[illegible].
[illegible]:
[illegible]
"[illegible]!" [illegible].
[illegible]:
— [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]...
[illegible].
[illegible].
[illegible]
[illegible].
[illegible] аҡ-ҡар [illegible]...
[illegible] бульварҙа. 1951.

Тыуҡ

Уҡытыусым Мәрйәм Ғималоваға.

[illegible]

1982.

Повестка

[illegible]

1981, РФК.

Ер астың көзінше

[illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible].
Кеш келер түсте де вагондарда
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
Командада бір-ақ —
Түнде бір поезд де аудандан
~~[illegible]~~ келеді.
Бір жас [illegible] [illegible]
Ер азат көзі:
Үстінде қара шинель, погон,
Фуражка — көзде.
Ұзатқан бір қарыс [illegible]
Бір сәт [illegible].
Бұған тек күле қара
[illegible], қарайды.
[illegible] [illegible] вагондарда
Келген [illegible]:
Бала бұрын [illegible] [illegible]
Бер [illegible] де білмейді.
Ол бір бала [illegible] [illegible]
Бара [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] проект
[illegible].
Ер [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

Бала [illegible] [illegible] [illegible]
Бер көзге қарай.
Бүрек [illegible] бол [illegible] [illegible]
[illegible] барады.
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible].~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible].~~
~~Бала [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~Ә [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] қарай.~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~...
Бала [illegible] — [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
[illegible] қарай, көзі кеуек,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Барлық [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] барлық
" [illegible] [illegible]...
Ер [illegible] [illegible] көзі!
Күлме [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible]!

1962.

~~Ҡыҙыл Майҙан~~

* * *

8 Иң [illegible] минуттарҙа
7 Һәм [illegible] [illegible]
9 Килдем мин Ҡыҙыл Майҙанға:

8 Шатлығым була зурайраҡ,
7 Күңелем була [illegible].
9 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8 Яҡты [illegible] алдында
7 Һәм [illegible] [illegible]
9 [illegible] мин Ҡыҙыл Майҙанда:

8 ~~[illegible] [illegible] [illegible] ...~~
7 ~~[illegible] мин [illegible]!~~
9 ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~

8 [illegible] һәр [illegible],
7 Даи [illegible] [illegible],
9 Булдым мин Ҡыҙыл Майҙанда.

8 Ҡайтам ҡалаға [illegible] [illegible],
7 [illegible], [illegible], [illegible].
9. Бар донъяға [illegible] [illegible] [illegible] —

8 [illegible] [illegible] ҡос [illegible]
7 [illegible] [illegible]
9 [illegible] Ҡыҙыл Майҙанға:
~~[illegible] [illegible] Ҡыҙыл Майҙанда:~~

1952

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Ғ. Туҡай.

Шыҡшыларым минең.

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].
Мәскәү [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] баҡса [illegible] [illegible],
Мин дә кескәй [illegible] [illegible].

Һаҙ бикәне [illegible] [illegible]-[illegible],
Һаҙ бикәне [illegible] [illegible].
Ҡайҙа ла мин [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Бик [illegible]! Ҡыҙыл Майҙандағы
[illegible] бик зур [illegible].
[illegible] мин [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] осоп [illegible].

Бар донъяның [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ҡолонда
Һаҙ ҙа [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ҙа [illegible].
[illegible] [illegible] бер [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

1951-52.

Салауатҡа Мәскәүҙән хаттар.

1. [illegible] (Каҡ).

Беҙ ҙә ир балаһы булып үҫтек
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

30 май, 82.

2. Кустыма (Каҡ).

... [illegible] !
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ! [illegible]
[illegible] !
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

16 апрель, 82

3. Октябрьге құсқыла

(жаңа)

Хұсқыңдыма ақтық, Ғұсқы; қимас
Ақтығыңды бұлт ақтағандар?
Қимас – Сағындық, қимас қимас ақтық,
Ұйқыңа ағып жүрек ақтығандар?
Бір жыл қимас сағынбас ғайып жерге
Қолдас ғылым ақтығын ақтығыңды.
Қимас сағындық ғұсқын ақтығыңды
Ақтығы қимасқа ғұсқын ақтығыңды ...
Ақтық қимасқа ғұсқын ұйқыңда,
Ақтығыңды ғұсқын ақтығыңды.
Қайда? – ғұсқын ақтығыңды,
Ақ ғұсқамның ақтық ұйқыңда.
Қақ ақтық, ақтығыңда қақ қимас
Ғұрғын-жігіңде ақтық.
Ғимарат ақтығын ақтық ақтық ақтық
Ақсағанда қимас ақтық.
Қимас ақтығыңда, ұйқы ақтық қимас
Ақтығыңда ақтық ақтығыңды.
Ақтық ақтығыңда ұйқы ақтығыңда
Қақтығыңда ақтық ақтығыңды.
Ақтық ақтығыңда ақтық қақ ақтық,
Ақтық ұйқы ақтық ұйқы.
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтық.
– Ақтық ақтығыңда ақтық.

20/мая, 52.

Ғазиз (5 июнь, 52)

Кимсенге ұйқы ақтық қимас ақтық –
Ақтық қимасқа ғұсқа қақ қимас.
Қимасқа кемсіз ақтық ақтық ұйқыңда,
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтық ...
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтық қимас.
Ғатақ ақтық – қимас ақтығыңда,
Ақтығыңда ғұсқын ақтығыңда,
Ақтығыңда ғұсқын ақтығыңда!
Ақтығыңда ақтық ақтық қимас ақтық
Ақ, ақ ақтығыңда ақтық ақтық.
(Қақ ақтығыңда ақтық ақтығыңда)
Ақтық ақтығыңда ақтығыңда.
Ақсақтық, қалақ, ақ= ақтық,
Ақтығыңда ақтық ақтығыңда.
Ақтық ақтығыңда ақтық қақ.
Ақтығыңда ақтық ақтығыңда.
Ақтығыңда ақтық ақтығыңда ақтық
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтық.
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтық!
Ақтық, ақ ақтығыңда ақтық ақтық
Ақ ақтық ақтық ақтық ақтығыңда.
Ақтық ақтық ақтық ақтық ақтығыңда
Ақтық ақтығыңда ақтық ақтығыңда.

Маяку.

Танаш кугэрсендэр.

(Кайдуу).

[illegible]

Юлда

7/VII-82.

[illegible]

Москуу-Орд.

Юлдар.

Баранһаа, баранһаа, эй баранһаа —
[illegible]
[illegible] нэг, [illegible]! [illegible]!
[illegible]

8/I-83

Атайн хабарнда

[illegible]

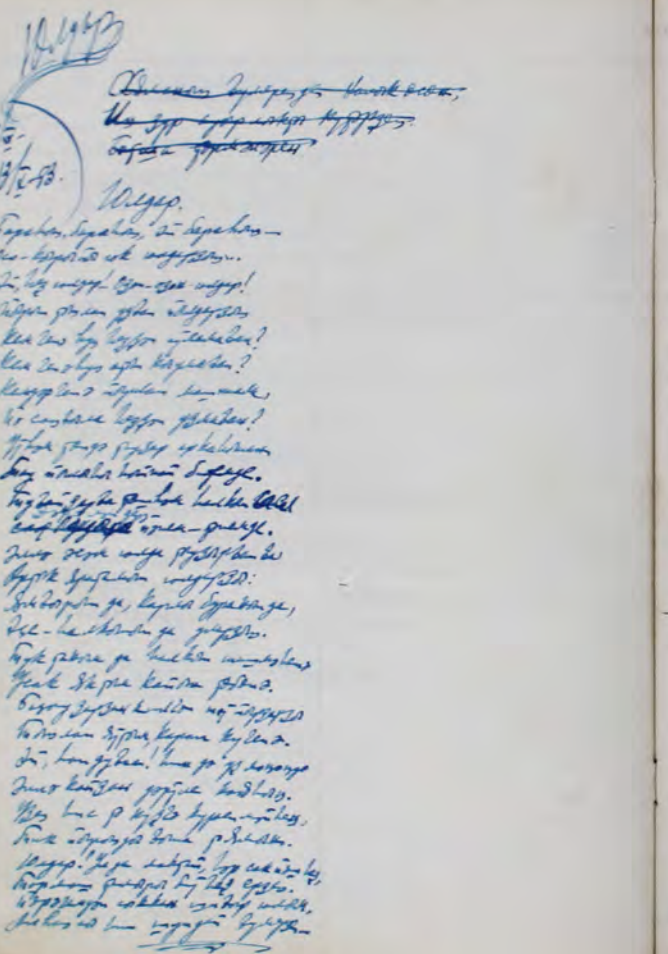

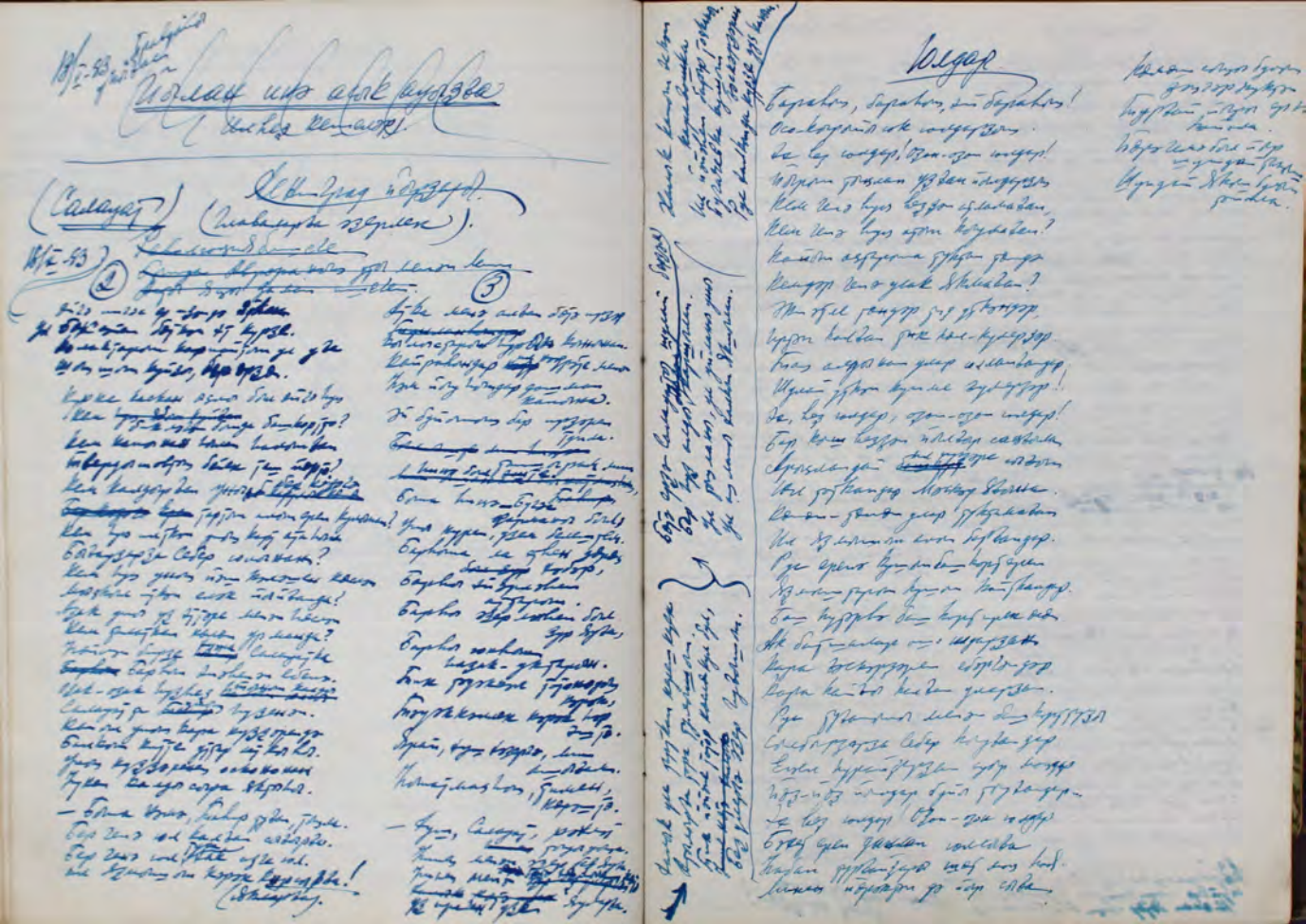

[illegible]

[illegible]

Теләк

15 январь, 58

[illegible]

14/IX-52.

Аулак өйдә.

[illegible]
Бала [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] булмас.

[illegible]

Куркыдым.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

13/I-52.

[illegible]!
[illegible]...

* *
*

Мин [illegible] да [illegible],
[illegible] да [illegible].
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible].
[illegible].

[illegible]
[illegible] булмыйтас?

18/IX-52.

[illegible]

Кынауҙарҙан нур

Ике әкиәт төҫлө, [illegible]
Йәшел япраҡтары [illegible].
Күк — зәңгәр [illegible] —
Нурҙар бөркә [illegible].
[illegible]

18/IX-53.

[illegible]
— [illegible]! — [illegible].
[illegible]:
— [illegible] кэпсэ [illegible]! — [illegible].
... [illegible]
[illegible]
[illegible]
Косаҕына киһи [illegible].

(«Салаҕы» поэмата). 1950 – 16/II – 53.

[illegible]
[illegible]

16/IV – 53.

Арбаҕа

6 – 9/IV – 53.

1) [illegible]
Мин [illegible] Арбаҕаҕа.
[illegible]
[illegible]

2) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

3) [illegible]
[illegible]

4) [illegible]

5) [illegible]
(Косаҕында)
[illegible]

6) [illegible]

7) [illegible]

(Эрэ он ааҕ увековечил)

9/IV – 53.

[illegible]

10/IV – 53

[illegible]

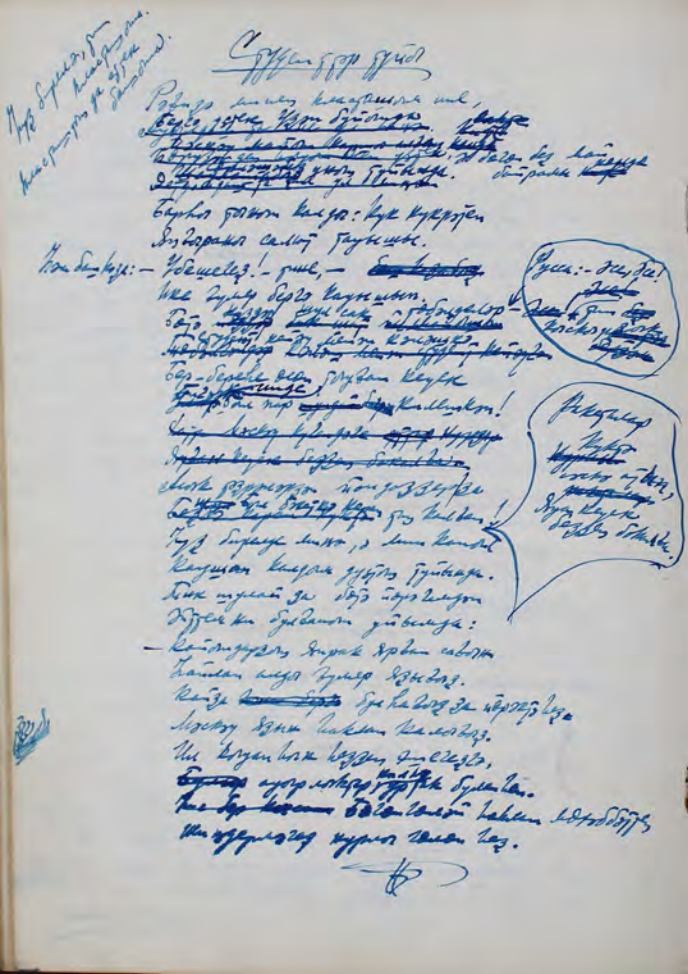

× × ×

~~[illegible]~~ Ҡантондарҙан, [illegible] [illegible]
[illegible] ала улар [illegible].
[illegible] [illegible] булды! [illegible]
[illegible] [illegible] ҡалмағандыр.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] улар [illegible] [illegible].
Һеҙҙә улар [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
Һеҙ бит [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Һеҙҙең [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
Уларҙы һеҙ [illegible] [illegible]!

[illegible] сабый [illegible] [illegible],
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Бик [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

* * *

Сәскәнән сәскәгә бер [illegible]
Ике мәхәббәт [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] баҫһын
Мәхәббәтһеҙ [illegible] [illegible]!

Уйлан уйлан [illegible] [illegible]:
Тормош [illegible] [illegible] [illegible].
Бик [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(Ҡара йылан)

16/8.53. [illegible] Салауат

Шәүер [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!
[illegible] [illegible] бер [illegible] —
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]?
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] бер
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
Ҡара йылан [illegible] [illegible]

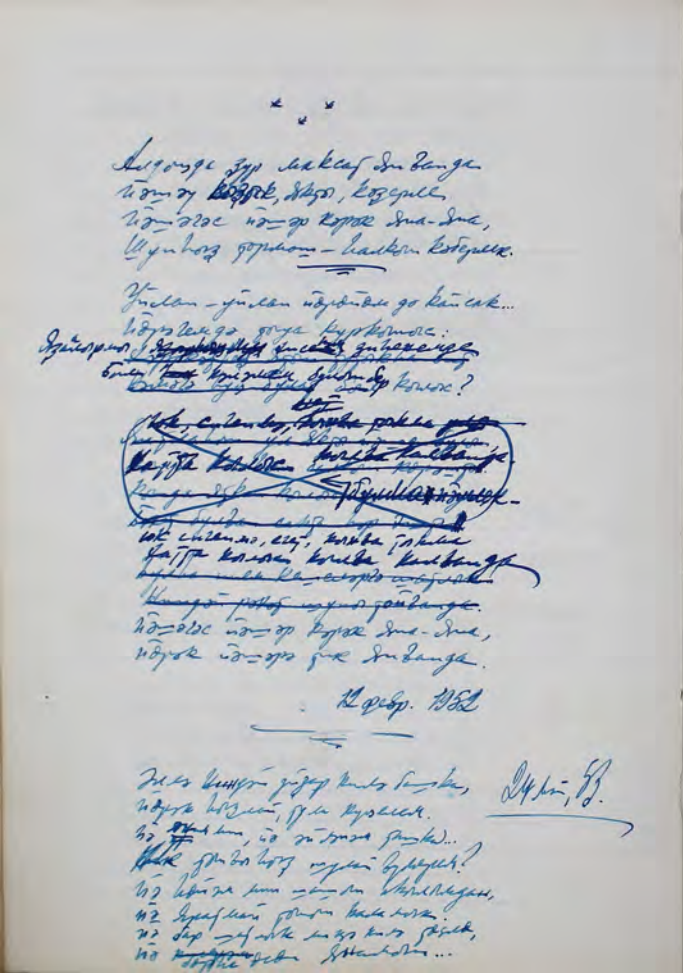

14/I-53 ~~[illegible]~~

Бер [illegible] [illegible] юл,
[illegible] алма — кызыл гөл.
[illegible] алма [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] кызыл гөл.
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible],
~~[illegible]~~,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
~~[illegible]~~.
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
Бик [illegible] булса [illegible].

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~.

[illegible] [illegible] бер бер

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14/I-53

Бер [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible]
([illegible] [illegible] [illegible]).
([illegible] [illegible] [illegible] бер [illegible])!!! ??
([illegible] [illegible] бер [illegible]).

× × × 14/I-53

Бик күп [illegible] балачак
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible]-[illegible] [illegible] [illegible].
Бер [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] булмый [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] алмакл.

× × × 14/I-53

[illegible] ~~[illegible]~~ булган [illegible]-[illegible],
Бик [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Без бит [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

× × ×

[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Бер ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

14/I-83.

* * *

Дөньяда бер ике матур эш,
Икесе дә шулар бәйләнештә.
Тик икесе ~~[illegible]~~ кеше иң,
Икесе дә [illegible] кирәктер!
Әгәр берсенә мохтаҗ булсаң,
Икенче кеше дуслык [illegible],
~~[illegible]~~ бәхетле ~~[illegible]~~
Айырылмас шушы булмасын!

---

* * *

Кичә дусларыңнан ишетелгәнгә
Ышанмасаң [illegible] безне дә,
Карамадык шушы үзгәрешләргә,
Кайгыртмадык шушы безне дә.
[illegible], дуслар, арабызда
[illegible], калмас үзгәрешкә.
Кеше булсаң, калырсың да көрәш.
~~[illegible]~~

---

* * *

Халкым [illegible]. [illegible]
Бәхетле [illegible] безне гомерне.
Кадер кала [illegible] да гомерне,
[illegible] – халкым [illegible]
[illegible] бу шушы да шул гомер кебек
Синең өчен халкым [illegible].
Ләкин, [illegible] ни ул?
~~[illegible]~~

15/XII-82.

Минем язганнарым [illegible] дусларыма.
Нәр бәйдә дә ул бирер бергәге.

Бер бергәдә шул дуслык матур түгел,
Бер бергәдә шул дуслык батыр түгел.

---

* * *

Таң атмаса, кояш Сөлтан килә.
Таң кызгылт, [illegible], Сөлтандыр.
[illegible] [illegible] [illegible],
Казан [illegible] [illegible].
Ләкин [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ Сине булмас иде туган сакла!
Сөекле Таң [illegible] ~~[illegible]~~
Мәңгелек [illegible] бит сафлык!
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
Минем карашым сөйләм Сөлтанга.
Үзен-үзем [illegible] [illegible]
[illegible] бер моң [illegible] бит [illegible].
~~[illegible]~~ Минем ~~[illegible]~~ [illegible]
Сине бер [illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible],
Ул [illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~ Таң Сөлтанга [illegible]?
Кадер кебек [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

1951-83.
2

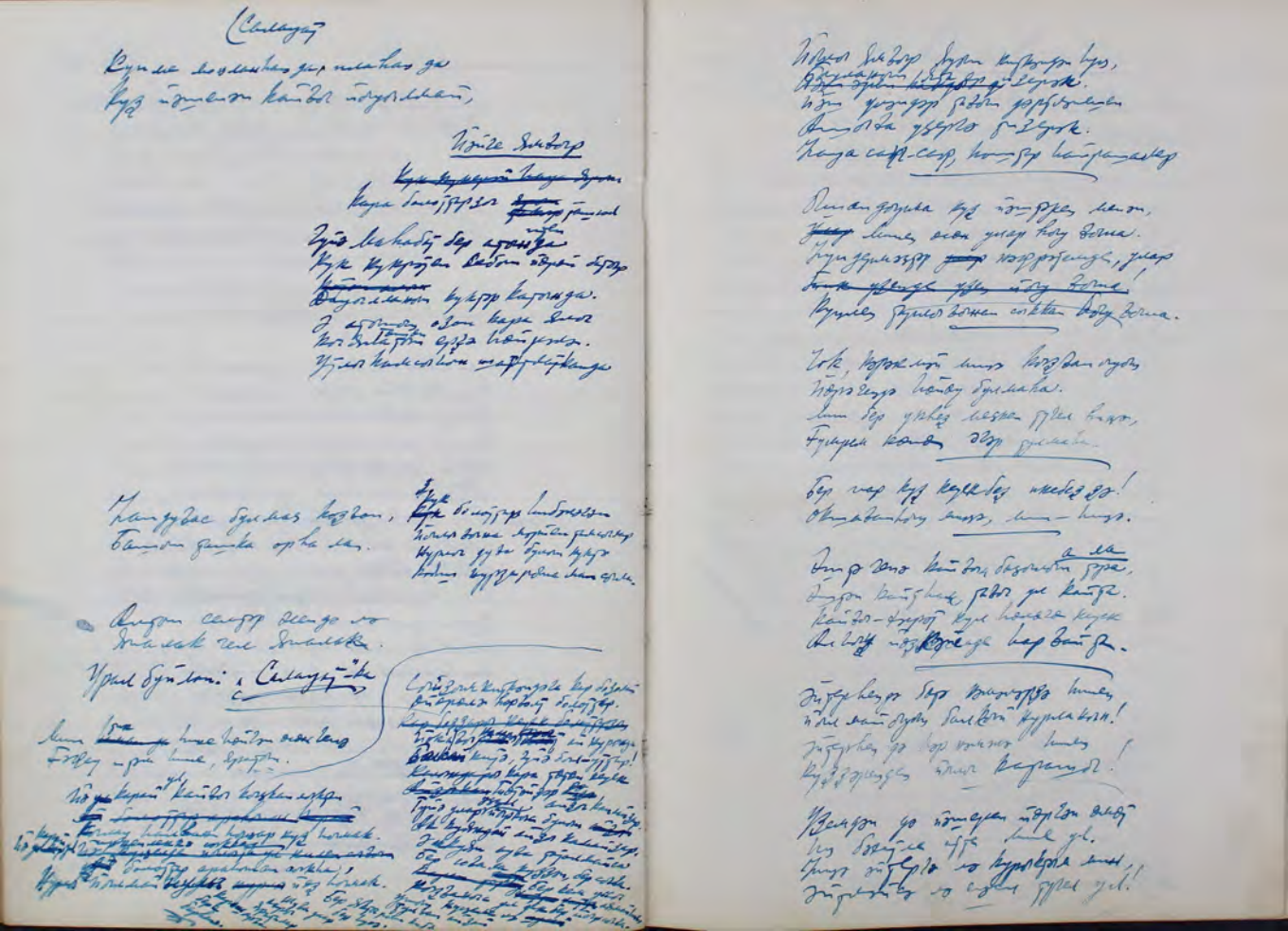

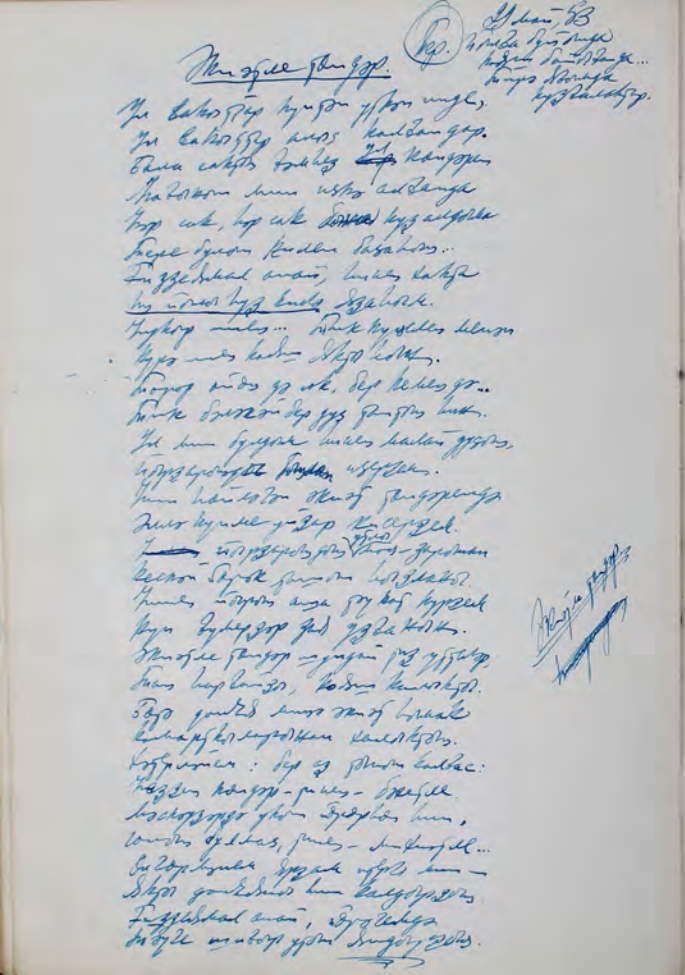

Эс

* *
*

[illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
[illegible],
[illegible].

[illegible]
[illegible].
[illegible]

Белмийсем, не болур мунда?
[illegible],
[illegible]
[illegible].

Гейне — Лорелей

Не знаю, что стало со мною.
Печально душа смущена.
Мне все не дает покою
Старинная сказка одна.
Прохладен воздух, темнеет,
И Рейн течет во мгле.
Последним лучом пламенеет
Закат на прибрежной скале.
Там девушка, песнь распевая,
Сидит на вершине крутой.
Одежда на ней золотая,
И гребень в руке золотой.
И кос ее золото вьется,
И чешет гребнем она,
И песня волшебная льется,
Неведомой силы полна.
Безумной охвачен тоскою,
Гребец не глядит на волну,
Не видит скалы пред собою —
Он смотрит туда, в вышину.
Я знаю, река, свирепея,
Навеки сомкнется над ним,
И это все Лорелея
Сделала пеньем своим.

Билмийсем, мунга не болур буны!
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
[illegible]
[illegible],
[illegible],
[illegible]

* * *

10/IX-83. [illegible]

[illegible] эзләргә [illegible] кузгал.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Ак [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Бар ~~[illegible]~~, [illegible] [illegible] [illegible],
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
Бөек [illegible] күз [illegible] [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible].
Бөек кешеләрнең бөек [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!..
[illegible], [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
Бөек бөек [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

* * *

4/I-83
[illegible]

Шау [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
Кур каен бием.
[illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible] [illegible]~~
[illegible] [illegible]!
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~
[illegible] [illegible] ак [illegible],
[illegible] [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] сак [illegible] [illegible]...
Ак, аулама, сандугач бар
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] иттең бит, [illegible] [illegible],
Кайт [illegible]...

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible]...
[illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
Ак [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible]...

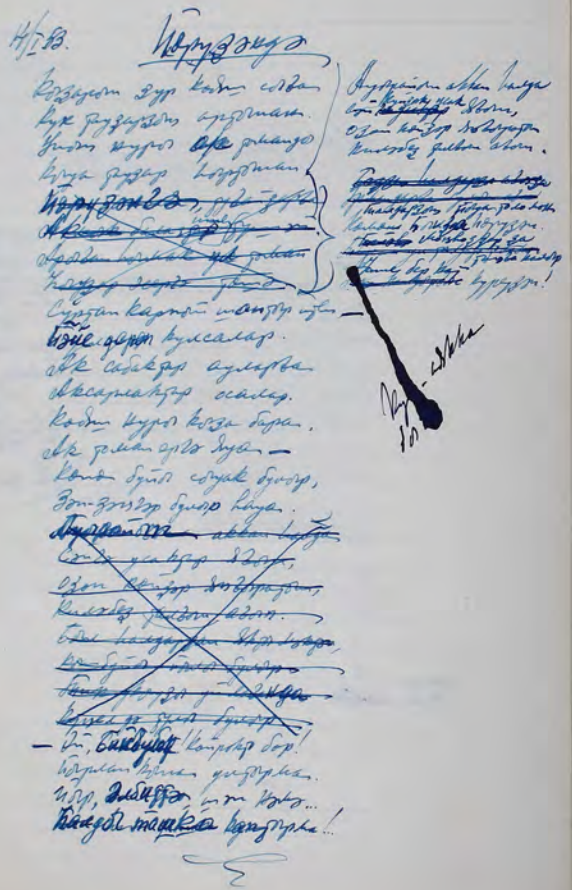

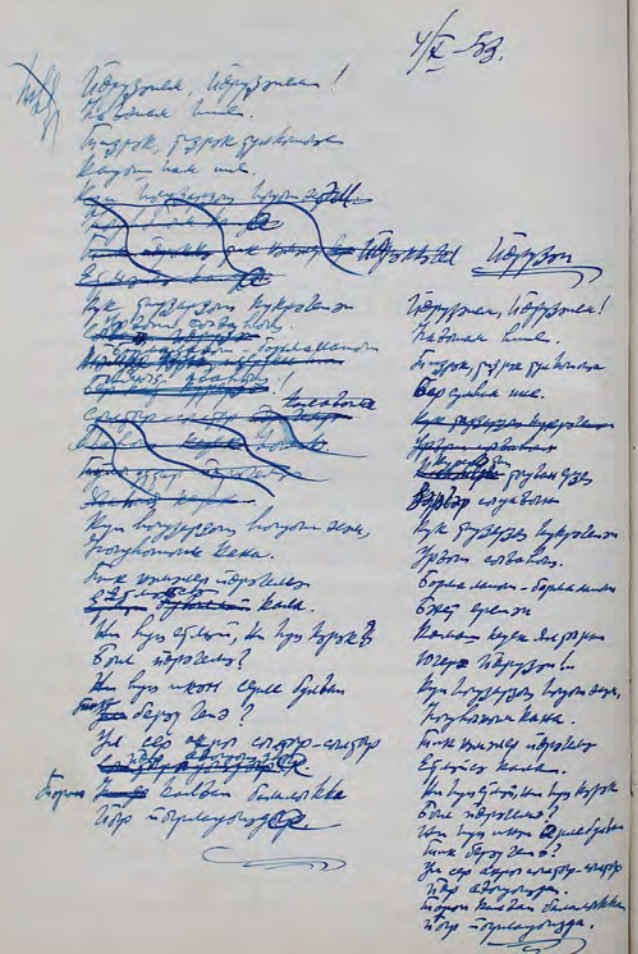

Салауат батыр (поэма)

(Урал йорҙәре, легенда)

Урал

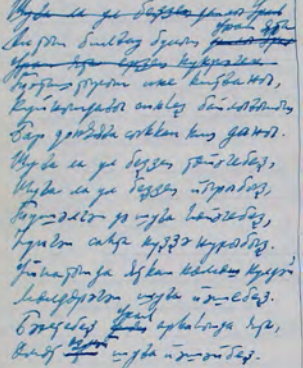

Урал

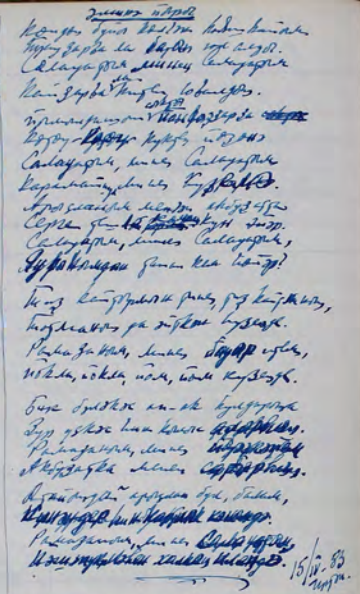

15/IV-83 жыл.

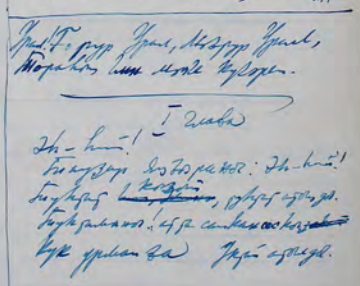

Ленинград шигырьләре.

1) [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Нева [illegible]
[illegible] Нева [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible] Урал [illegible],
[illegible]!

2. Ленинград вокзалы.

Вокзал [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

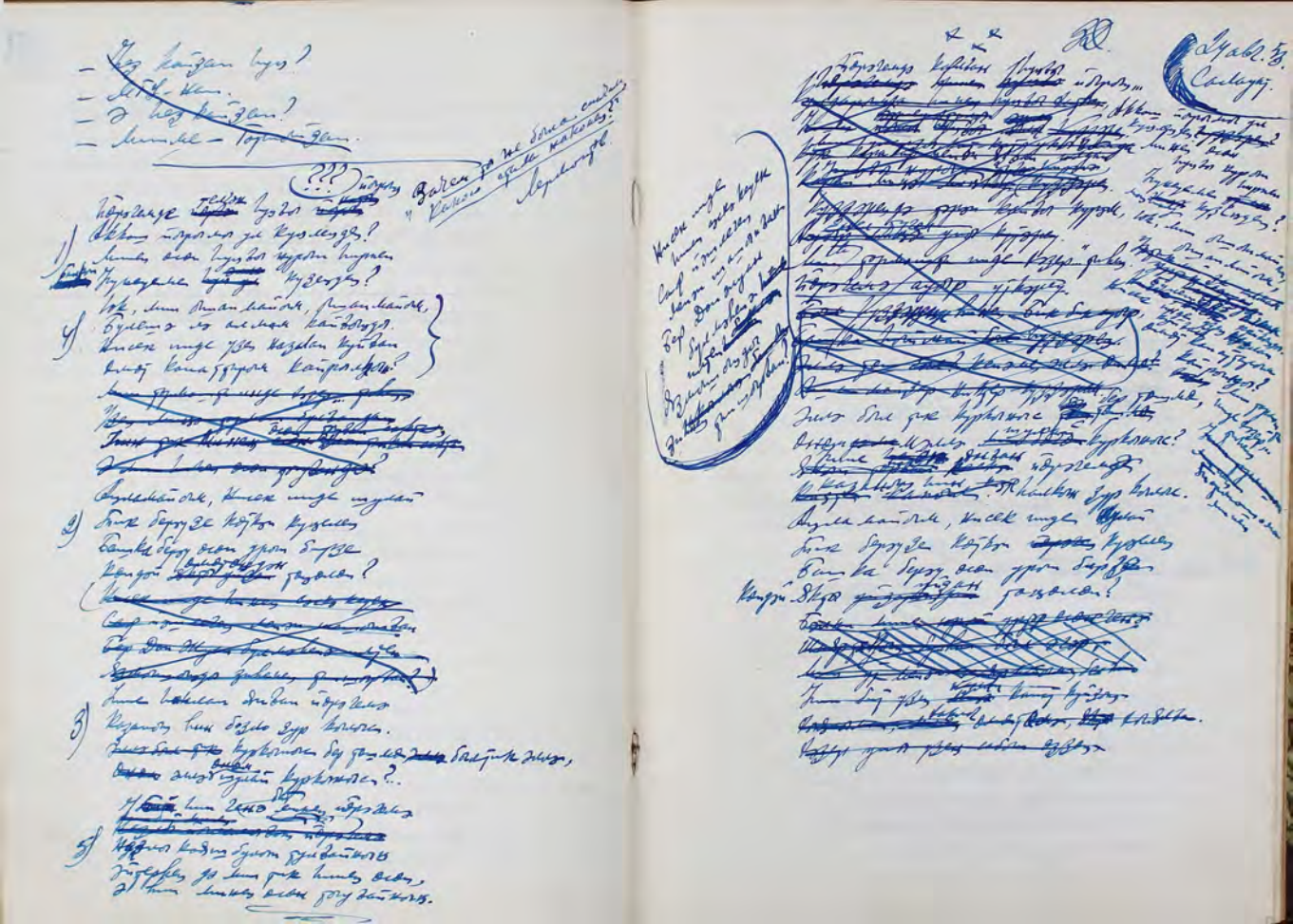

Д-ва

23/IX-83.

* * *

Үзгәр дингезе ярында
[illegible] белән
[illegible] [illegible],
Бит [illegible] калды.
Барыбер син [illegible] мәңге!
Барыбер син [illegible]!
Бик [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].

~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~
~~Үзгәр [illegible] ярында~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].~~

[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible]:~~

Әй син [illegible] [illegible] [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] булган [illegible].
— [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], —
[illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible], [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Д-ва

14/XII-83.

* * *

[illegible] [illegible], бик [illegible],
Бер [illegible] [illegible] [illegible].
Бик [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] да
[illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Бер [illegible] [illegible] [illegible]:
„Әгәр [illegible] [illegible] булса,
[illegible] [illegible] [illegible] иде.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] иде.
[illegible] булса [illegible],
[illegible] [illegible] иде.
[illegible] булса, [illegible] [illegible]
Барысын [illegible] иде.
[illegible] [illegible] булса, [illegible]
[illegible] иде.
[illegible] [illegible] булса [illegible]
Барысын [illegible] иде.

~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] да [illegible] [illegible].~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] булса,~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!“~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]?~~
~~[illegible] [illegible], бик [illegible],~~
~~Бик [illegible] [illegible].~~

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] [illegible]
— [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

(Тугызыл тарих).

Син бу тарих [illegible] узганда
[illegible] [illegible] кузгалса,
Ил [illegible] кебек Днепрның
[illegible] [illegible] суктырган.
Украинаны [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] соңа [illegible].
Синең [illegible] [illegible] өчен
Соңгы [illegible] [illegible] калганда.
Кайда мине, кайда Казанымны,
Кайда мине барыл өчен дә,
Белмәдем мә, синең [illegible]
[illegible] [illegible] йөрәк [illegible].
Канымда сау мин, [illegible] [illegible] сау мин,
[illegible] сөйли мин [illegible],
[illegible] [illegible] булган суккан
[illegible] [illegible] кара бер [illegible].
Шуның өчен, менә шуның өчен
Таң [illegible] өчен барсын да,
Тамаша [illegible] [illegible] [illegible]
Мин [illegible] [illegible] [illegible].
Кадерлем мине син, Волгам,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Минем [illegible] [illegible] булган [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Казан.

[illegible] да миңа үзең кебек,
Үзең кебек [illegible], [illegible].
Шул [illegible] [illegible] [illegible]
Волгам, [illegible] [illegible] бер мин.

Т　　Д-2

Күз алдымдагы [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

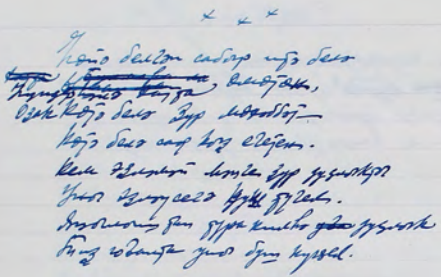

Ерга келсе берер бурынғы кезек,
Ешкімнен бұрын ерге келуші ең.
Тағдырдың сынағынан ер де өтеді,
Жақсылықтың үлгісін көрсетеді...

1950

Ойлар.

Тағдырдың жұмысы ешкімге кезек,
Бәріне ұнай бермейді бұйрығы.
Ішке ұялап жатқан ұлылық
Қайғыдан қалады қорғансыз.
Ойлауға болар кезек ұйқыдан бұрын
Ғасырлар өзін көрсетіп.
Әрқашан ел-жерге деген сүйіспен
Жаңадан бастап, жаңадан бастырған.
Көрмеген ел жоқ, сапар далаға,
Дерек пен дәлел көсемге.
Жаңғырық ішінен, сыйлық ортасынан,
Бақсының басы иіскеп.

Ордам 23/IV-50.

Күйбеңдей сарт, күлкіге толған
Көпшілік ортада бұйра шашты.
Көрермен бәрін жақсы көреді.
Жүйрікке бұлақ жақсы көрінеді.
Жүйріктің бұлақ жүрісі көрінеді.

Күлсе де ойлан
Керек-емес ешкім
Ойға келмейді ойлан ешкім.

1/ок. 50.

Бәйге

Жиырдың ортасында бәйге
Ақтың ортасына ұйысады.
Ақтың ішін бер жиырға кезек,
Ақтың ішін бер жиырға көрінеді.
Ұйқасқан ішке ұйқасқанда,
Ұйқасқан ішке, ұйқасқан.
Жиырдың ішін сиқырлы бір,
Қорқынышқа түсіп бәйгеге!
Бәйге ішке бәйгеге қатысушылар,
Қатысушылар қатысып келеді.
Ұйқасқан ішке бәйге ұйқасады
Қатысқандарды ұлғат қылады.
Ақтың ішіндей ішінде ақтар ойлар
Қозғалады ақтық, жақсы.
Ішке ұйқасқан ұйқасқа ұйқасқанда,
Ұйқасқан ұйқасқа ұйқасқан.
Ұйқасқандардың ішіндегі ұйқасқандар
Ұйқасқанда ұйқасқа келеді.
Ұйқасқан қақтың ұйқасқа ұйқасқанда
Ішке ұйқасқан ұйқасқа келеді.
Ішіндегі ұйқасқа ұйқасқандар
Ұйқасқанда ұйқасқа келеді.

Башҡорттар

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Илең ~~[illegible]~~ башҡорт ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] бер [illegible].

башҡорттар
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]
[illegible]

июль – 20 сент. 53.

Диләрә!

[illegible]

Син алдымда [illegible]

[illegible]

Син оровка бара [illegible]!

Диләрә! [illegible] дуслар кебек, Диләрә!

[illegible]

Их, кос минем кара [illegible],

[illegible]

Кыр [illegible] йөрәк!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ти дулкынлы [illegible].

Диләрә [illegible], [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

11/II-53.

Кил-йөрәм минем...

15/II-53.

Юк, Диләрә, мин бит һис тә шикә
Ул бәхетне тоеп итмәдем.
Онытмаслык чаклар кичердем дә,
Бергә булуыбыз да кайтмаячак.
Хәзер түгел бала мин, Диләрә,
Кирәк минем торып калганда.
Мин бит хәзер түгел — минә шатлык
Чынын менән кулға алганда.
Ул һаулар, тиңдән элеккә кайтыр,
Ул шатлык булыр элекке.
Тик син минә кайдыр зур дулкында,
Йөрәк алма йөрә кешекә!..
Мин үземе бала кебек тоям
Әгәр шушы уйда уйласам.
Йөрәгемә нинди шатлык тула —
Әллә кое ул, әллә ул нәкам?
Әллә һин тик шушы хыялларың
Вакытлыса килгән елеме?
Әллә мәңге эшеп торыучы
Йөрәгемдә һулмас гөлеме?
Белмәйем мин: йөрәгемдә шул
Әллә дулкын, әллә мәхәббәт?
Тик килешә кыз алдында
Минә якты, минә рәхәт...
Калдыр минә, алма йөрәгемдә!

[illegible]

Урал 16/IX-82

2

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~ (... [illegible] бер [illegible])
~~[illegible] [illegible]~~ „Урал".
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]...

1

[illegible] бер [illegible] бер [illegible],
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
бер касында [illegible] [illegible],
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible]

3/IX-82

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] —
бер [illegible]!..
[illegible] [illegible] [illegible]!

6/X-82

* * *

Белмисең син: әллә [illegible] идең,
Әллә бер [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] син — [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], (~~[illegible]~~) [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...

[illegible] [illegible] [illegible] (...)
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]...

Минем үземдә бала йөрәк әле,
Әгәр [illegible] (...) [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Әллә көз дә, әллә [illegible]?
Әллә син [illegible] [illegible] [illegible]
Вакытлыча килгән елмаю?
Әллә [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] син бер [illegible]?
Белмисең син: [illegible] [illegible]
Әллә [illegible], әллә [illegible]?
Тик килсәң син күз алдыма
Минем якты, минем [illegible]...

16/V. 82.

15/июнь, 83.

4/IX-83.

15 июнь, 83.

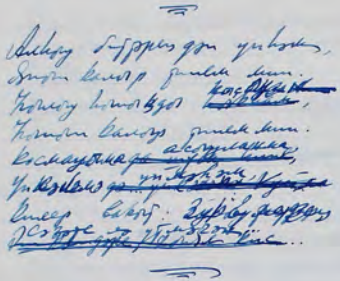

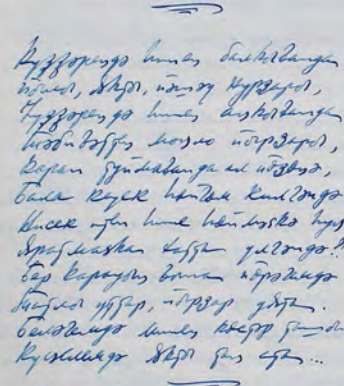

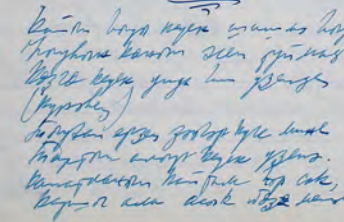

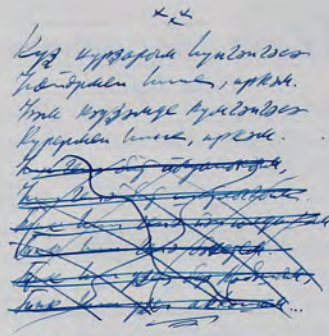

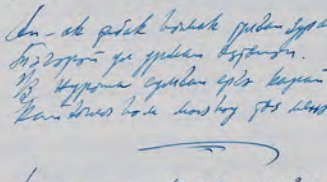

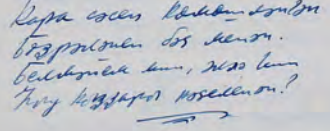

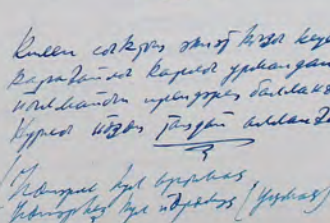

Яңы йыл әкиәте
([illegible])

[illegible] йылдың [illegible] шатлыктарын,
[illegible] бирем минем, Дилбәрем!
[illegible] алам [illegible] минем
[illegible] да бөтә ил-[illegible].
[illegible] кузем минем, —
[illegible] минем [illegible].
Озак озак [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
Бик [illegible] [illegible].
Зур [illegible] [illegible]...
Без [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible],
[illegible] оса [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]?
[illegible]! [illegible]
[illegible] шатлык [illegible]!
[illegible],
[illegible], [illegible].
~~[illegible]~~ да, шатлыгым да [illegible],
Дилбәрем, [illegible], [illegible] Дилбәрем...

[illegible], 30 декабрь, 1952
1 [illegible], 1953

1953 йылдың карлыгачларына

[illegible]

Осрашканда [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] шатлыкларга [illegible].
[illegible] [illegible]-[illegible] да
~~Гөзел~~ ~~итеп урак~~ булсын.
~~[illegible]~~,
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
[illegible], ~~[illegible]~~ [illegible]
Карлыгач [illegible] [illegible] йылдар
[illegible] [illegible]
[illegible].
Шат булмас [illegible]
[illegible] —
[illegible] шатлык [illegible]
[illegible] шатлыктар!
[illegible], [illegible].
Бик [illegible].
[illegible],
[illegible].

1/I-53
[illegible]

[illegible]

~~[illegible — crossed-out text]~~

Тик шул минем бер генә теләгем:
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]
5/XII. 68

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Мәхәббәт хатлары

1. [illegible] аңламас.

Нигә миңа, иркәм, әгәр дә син
Матурлыкка гына карасаң.
Кемне матур дип сак инде менә!
Бит кулдарын [illegible] ярата,
Мин үземне [illegible] кемне [illegible],
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].

Безнең ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ булмаса,
Шул сак нәрсә ~~[illegible]~~ бик [illegible]!
Бит мәхәббәт [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] кирәк мәхәббәт.

1951.

~~[illegible]~~

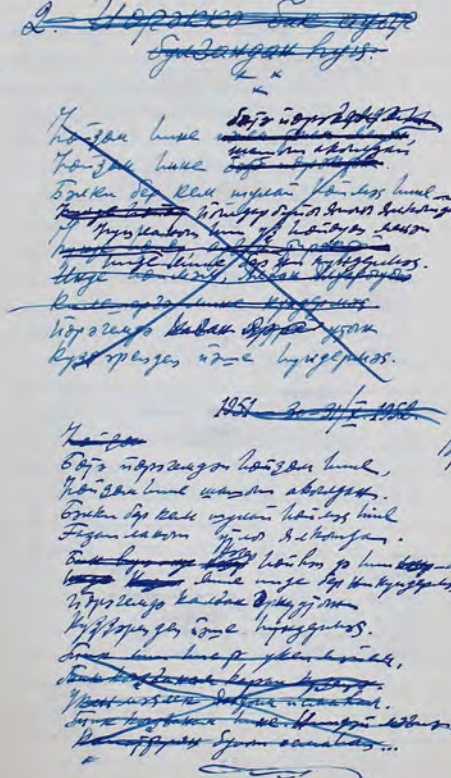

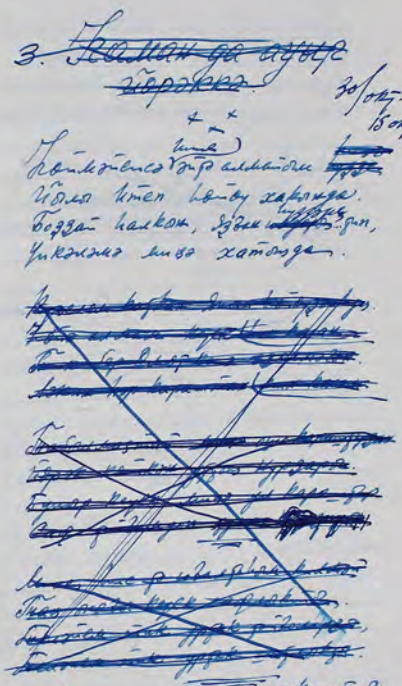

~~Канат бирсен [illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]!~~

~~[illegible],~~
~~[illegible]~~
~~[illegible], [illegible] тормышка [illegible],~~
~~[illegible].~~

~~Теләгәнем, [illegible]~~
~~[illegible].~~
~~[illegible],~~
~~[illegible] заманым минем [illegible]!~~

30 окт. 1952.

Тәрҗемәләр.

Кочжедо хакында җыр
(Се Ман Ирдән)

… Бында сикез йөзләгән күк диңгез.
Бында кыя, гүзәл томанда
Ак нур һавасы һамак,
катып калган
Корея уртасында Кочжедо.
Чиста урап үткән күкле дулкыннарга
Сайкалалар кайбер юлларда.
Бында якын ярда күрмәсәң иде
Кэданхвалар* сөеп ачарак.
Бында үтеп дулкын кайгысыз бүген
Хэнёлар* да килми урбиеп.
Шауламасын бәбәк япраклары
Үзәгенең һаклап килмәгән.

Хэданхва – диңгез ярындагы кояда үсә торган ут ачык зур бизәк чәчәк.
Хэнё – диңгез төбе үсемлекләре, аннан торган диңгез энҗе-җәүһәрләре, аларны чүпләү белән шөгыльләнүче Корея хатын-кызлары.

Бында ҡаҙан түбәләр аҡсарлаҡтар
Күтәрелмәйҙәр уйнап тулҡында.
Түбәнән бер миҙгелендә асылып
Томанлы утрау Кочжедо.
Бөтә шулай буяуҙар бүтәнә
Салҡанып үл баҙап, ҡайтҡанан.
Кисерен үл һаман фажиғәләр,
Ҡайһыһы һаҙ үҫте ҡулмабаш.
Соҙан ҙора аҙма түбәләрҙә,
Ҡаҙалмайса ауыр ҡаҙаба.
Бөтә үл легендар батыр булып,
Боронғо утрау Кочжедо.
Ҡул бөтә легенданың һәр бер һүҙе
Ҡаһармандың ҡайнар ҡанынан
Тракт [illegible] дауҙар уҡраҙанын
Һуҡҡыны уйылып яҙылған.
Ил һөйҙәрҙер унда [illegible]
Хәйәл [illegible] килер ҡандарҙы,
Сокон [illegible] : «Илә-Ирек
Тәк бөйҙөлмәҫ!» [illegible] һүҙҙәрҙе.
О Кочжедо! Түбәлә [illegible]
Һәр бер утрау ерҙә бар ине:
Түпәк булған батыр кореецтар
[illegible] бер кенә башын эймәгән.
... О ҡул [illegible] — [illegible]-[illegible].
Сай ҡаласалар ауыр ҡулдар.
Легенданы уҙҙырып [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

* * *

О Кочжедо! [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
Үл [illegible] [illegible] ҡандарҙа.

[illegible] до алыҫтан [illegible] уларҙы.
[illegible] — [illegible] Ир Син [illegible]
Түрмәлә [illegible] иҙге [illegible].
[illegible] [illegible] ирек [illegible].
[illegible] һин ер [illegible], Кочжедо!
[illegible] [illegible] [illegible]
Хәйҙарҙы [illegible] [illegible]...
[illegible] [illegible] [illegible] сәсеүе
[illegible] [illegible] [illegible].
Бик илде [illegible] [illegible]
Кореяның [illegible] уларҙы
[illegible], Кочжедо, [illegible] —
Улар [illegible] [illegible]...

Бик [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] аулаҡта
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], бел, [illegible], Кочжедо.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] улар ҡанында...
[illegible]! Батыр [illegible],
[illegible] үл дошман алдында.
О Кочжедо! Белмәйем мин [illegible]
[illegible] да [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] да фажиғә [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] уларҙы?
[illegible] [illegible] [illegible]
Ғазаплайҙар [illegible].
[illegible] бер, Кочжедо, [illegible]
[illegible] [illegible] астында:

„Тик кемсез кеше бер кол булмас!" — ди,
Бөтенкешелеккә, [illegible] алдында.
...Әй күк җилләр — [illegible] иркез-сиксез.
[illegible] [illegible] [illegible] дулкыннар,
[illegible] дулкын [illegible] [illegible].
О, [illegible]! [illegible] [illegible] саклый
Сәлам җиткерегез минем ~~[illegible]~~ [illegible],
Сагынам [illegible] [illegible]!

* * *

Бер үк шартларда булмаган куе,
Әйбәт кешеләрнең [illegible]
[illegible] дөньяга [illegible],
[illegible] [illegible] ара [illegible].
[illegible] [illegible] кешеләр, алар [illegible]
Кем булдыгын [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] кешеләр, — юк, булмас ис,
[illegible] булмас [illegible] аларга!
Юк, кан [illegible] кара [illegible]
[illegible] булмас [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] халкының.
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], — ул кайда —
[illegible] [illegible]... [illegible] [illegible]! —
[illegible] [illegible] [illegible].
Юк [illegible] [illegible], [illegible]
Шул [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] алар [illegible], —
[illegible] алар [illegible]!
[illegible] бонда [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] кешеләр —

Барыбыз безгә бонда [illegible]!
Юк, [illegible] [illegible] без [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

О Кичкене! Шунда шатың булсын,
[illegible] [illegible] — [illegible] ул [illegible] —
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible], —
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], —
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
...Әй күк җилләр — [illegible] иркез-сиксез.
[illegible] дулкыннар [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] ул [illegible], Кичкенәм.

Май, 1952.
Мәскәү, [illegible]
[illegible] [illegible].

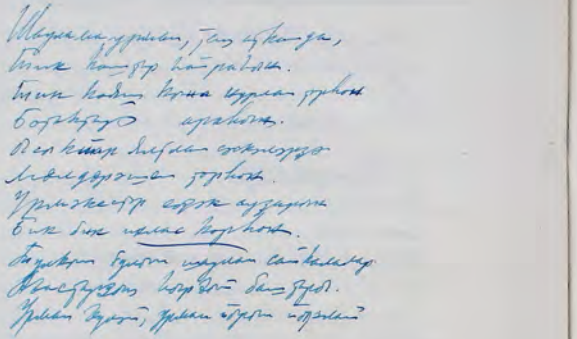

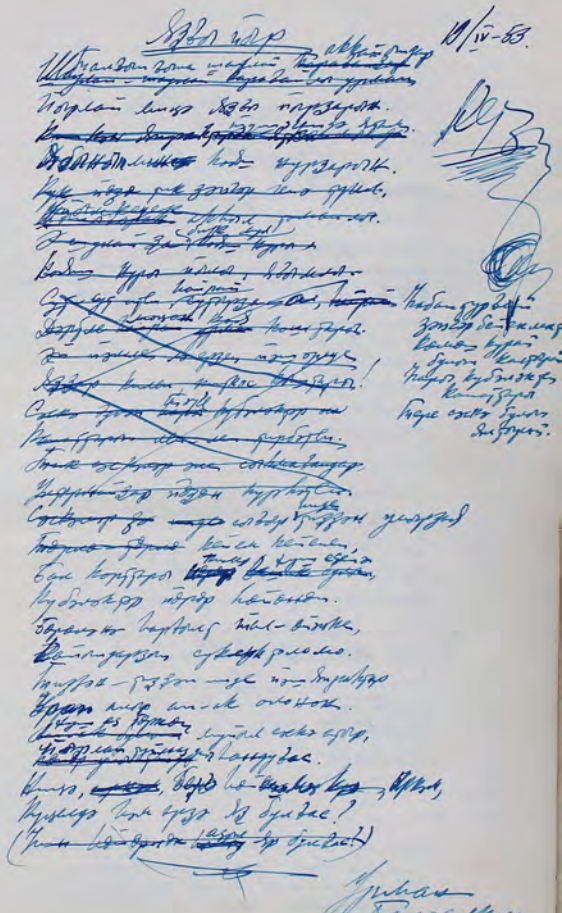

16/V-83 (Гейне) [illegible]

[illegible]

16/V-83 (Гейне) [illegible]

* *

[illegible]

(Гейне) 16/V-83

* *

[illegible]

* *

Красавица рыбачка,
Оставь челнок на песке;
Посиди со мной, побеседуй,
Рука в моей руке.
Прислонись головкой к сердцу,
Не бойся ласки моей, —
Ведь каждый день ты с морем
Играешь судьбой своей.
И сердце моё — как море:
Там бури, прилив и отлив,
В его глубинах много
Жемчужин драгоценных.

Перевод с немецкого
Ал. Блока

([illegible])

* * *

Тихо сердце глубиной
Звонко проникали, —
Лейся, нежная весна,
Развивайтесь дали.
Всё прекрасно, где вокруг
Расцветает радость,
Если рядом вертится вдруг, —
Ей привет мой скромный.

(Блок).

* * *

Звёзды ночами глядят,
Тихо ходят в вышине,
Чтоб земля спала спокойней
В полуночной тишине.
И зелёным узором листьев
Чутко внемлет тёмный бор,
И далёко протянулись
Цепи — гряды рыжих гор.
Чу, шорох!.. И чуткое сердце
Вдруг дрогнуло широко...
Голосок ли это милой,
Или трели соловья?..

Кайра, кайра карап
                  кандуусун,
Кайра, [illegible], кайра [illegible]!

17/V.53.

* * *

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

---

* * *

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Сен!.. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]?..

Карагай [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ... айрыбайт
[illegible] ... ырдалып

[illegible] бүлек [illegible].

Сөлеркәзәре [illegible]
Гөнә бөерго козаса.
Бөеуздәре [illegible],
Козаса нуцел аса.

Азас [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

11/XII-50

[illegible] дәр бик
[illegible]
Вакыт [illegible].
[illegible],
[illegible].
Вакыт [illegible].
Мәхәббәтле [illegible] булы,
Мәхәббәтле — бәхетле.
[illegible].
Мәхәббәтсез [illegible] булы,
Мәхәббәтсез — бәхетсез.
[illegible] була [illegible].

[illegible] бер [illegible], [illegible] мәхәббәт.

Мәскәү
16/XII-50

Үлемсез кыз

(Лирик поэма)

Лишь тот достоин жизни и свободы,
Кто каждый день идет за них в бой.
Гете.

[illegible] барып [illegible] минем,
Ил караңгы [illegible],
[illegible] аккош [illegible]:
„[illegible], [illegible], [illegible].“
Юк, онытмас [illegible]:
Канга [illegible],
[illegible], горур ирек кызы,
Куркусыз [illegible], [illegible] дар.
[illegible]
Үлем [illegible] —
[illegible], [illegible]
[illegible] [illegible].
[illegible],
[illegible] минем
[illegible], [illegible].
[illegible] үлемсез, [illegible], [illegible],
Мәхәббәт [illegible].
[illegible] да,
[illegible] да, [illegible] да,
[illegible] — [illegible]
[illegible].
1946, [illegible].

13/VI-53

[illegible]

Кайын-кайын [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

x x
x

Кайын-кайын [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

13/июнь, 53
[illegible]

Дофрана

(Русским [illegible])

Как к заслуженным [illegible],
Прикасаемся к странам, к [illegible]
Что странно и знакомо:
У нас тоже были [illegible].
Вот у нас бывший узник,
Известный здесь товарищ.
Город [illegible]
Видно на его [illegible]
Но вот товарищ остановился
И мы собрались вокруг него.
Какое-то утро воспоминание
Засветилось у него искрой в глазах.
— Это было... в двадцатых годах...
Вопреки границам, [illegible]
Письмо к ним пробилось... от друзей
С далекой русской земли.
А в письме было немного:
«Мы не теряйте надежды!
Мы с вами — всею душой
Пионеры из города Уфы.
И еще: «Скоро [illegible] у нас [illegible]
Но мы подробно думали, и
Что когда будем взрослыми,
Непременно вас освободим.»
Что же тут добавить, что сказать?
Человек сильнее верил в победу,
Знал, что есть на свете
Советский город Уфа
Что растут в Уфе пионеры,
[illegible] сердцами большевики,

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Дофрана [illegible]
[illegible]

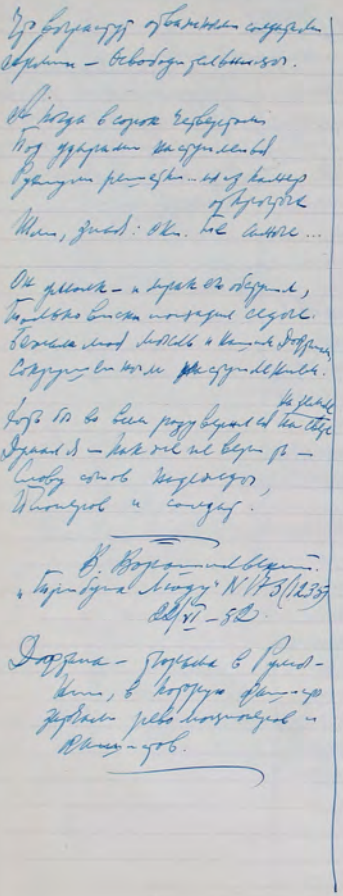

19/V-53.

Алексей Сурков

Сталин бакчада йөри.

[illegible] балалар
бар төрле бакчада.

Кем ул кадын?
Кем ул килә?
Кем ул [illegible]?
[illegible] балалар
бар кем карарга.
бар кем да [illegible] йөгерә!

„Кем ул Сталин?" —
[illegible] [illegible].

Әз [illegible] ~~[illegible]~~.
[illegible] [illegible]
Сталин ~~[illegible]~~ [illegible].

Кем ул Сталин?!
Кисек [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ да

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]:

Сталин — [illegible],
Сталин [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Сталин ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Сталин — [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

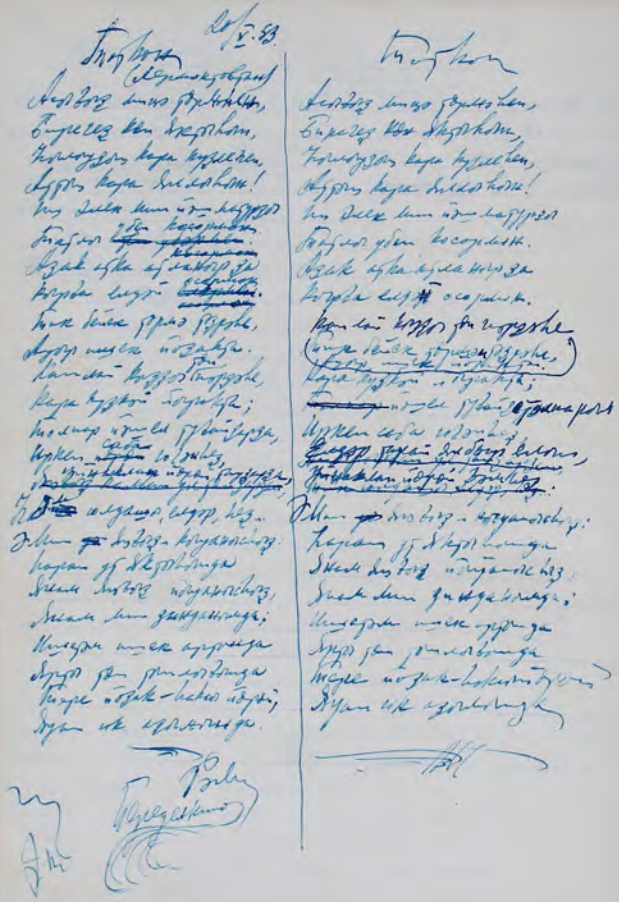

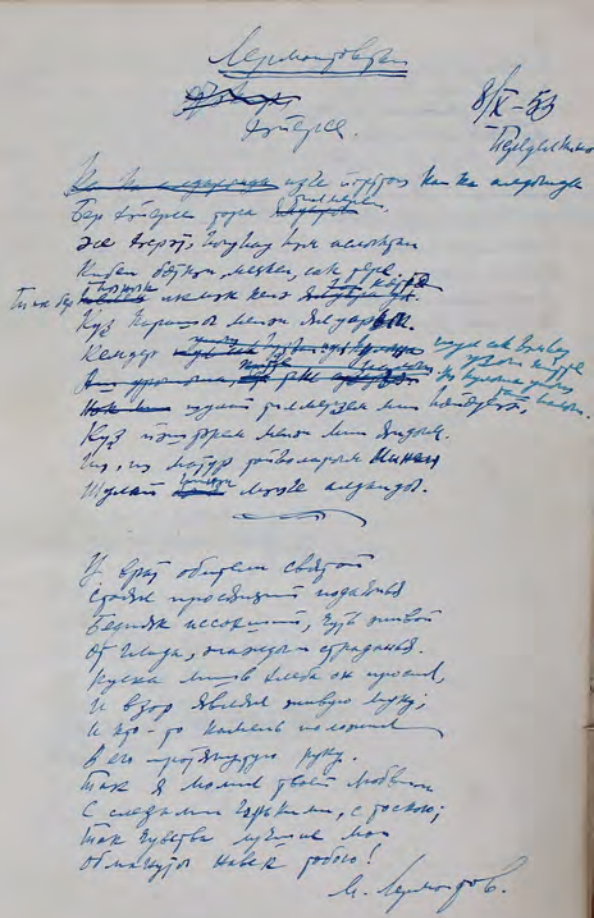

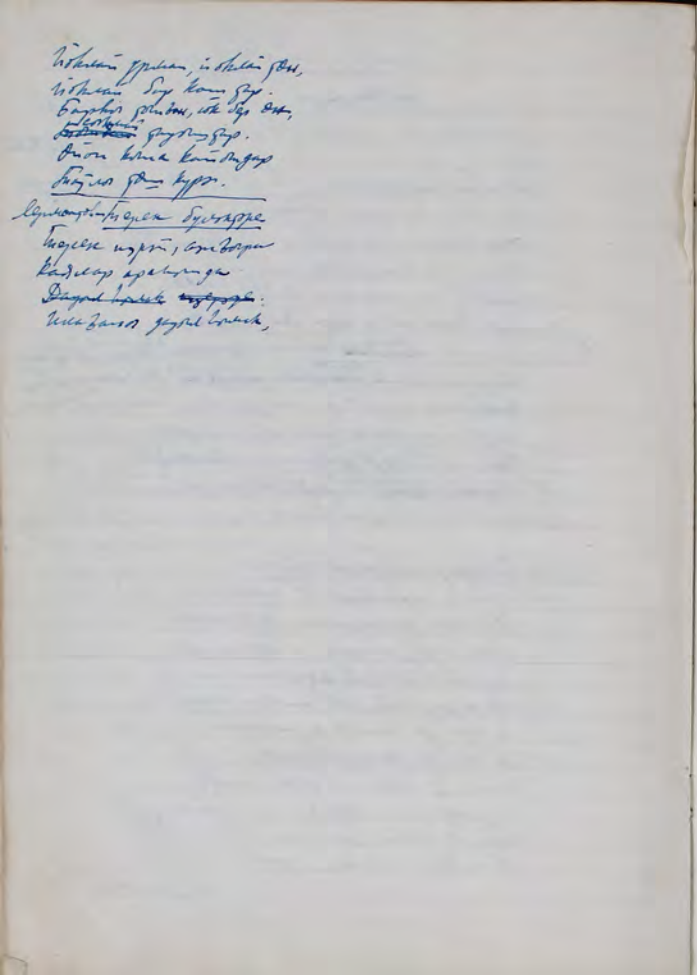

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Повторить: Типы простых предложений.
и бессоюзное сочинение
и подчинение.
Земский —
Русский язык.
Синтаксис.
Щерба, Морфология —

Она смотрела по полу безумно, как по воздуху, разводя руками, подняв брови, глядя куда-то вдаль немигающими глазами.

[illegible]

[illegible]

Из языка русск.

I. Предл.: сложное или простое (повеств. воскл.
а) 1) простое — повеств. воск. вопр; распространенное; личное — безличное; полное.
2) Члены предл.
3) Морфологич. разбор.
б) сложное — сложносоч., сложноподч. (союзное и бессоюзное)
{главн. пр. {придат. пр. разбор каждого предлож.

Разбор по частям речи: 1) Сущ. — нариц. и собств.; одушевл. и неодуш., род, число, падеж;
2) Глагол — возвр. невозвр.; переходный или нет; вид; время, наклон.; время; число, род (прошед. вр.); от какой части при помощи чего (суф. —(·?·). Спряжение глагола. Спряжение глагола.
3) Прилаг. — качеств. относит., притяж. сокр. — несокр.; согласование с сущ. в чем (пад., род, число); степени (срав., прев.)
4) Местоимение — разряды: личные, опред., вопрос. относ. возвр. указат.
5) Нареч. — разряды (обр. действ.), от какой части речи, чем служит в предл.
6) Частицы — не или ни. Правопис.
7) Предлоги — знач.
8) Междометие
9) Числительное (колич., порядковые, собир. дробные; [illegible] простые, сложные, составные.

Состав слова — корень, суф. окон[illegible].

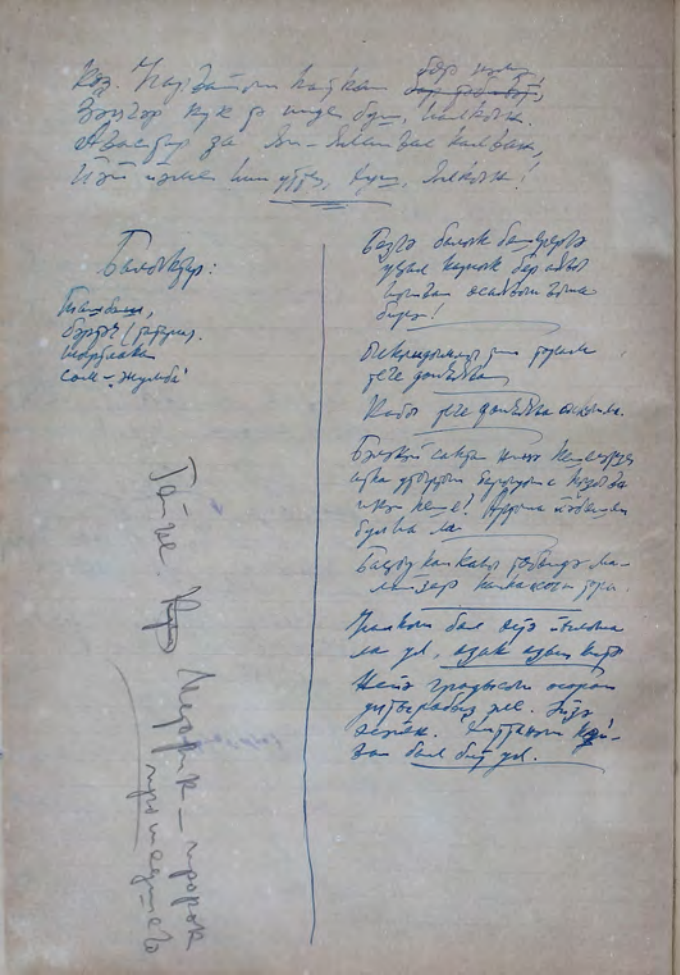

8 окт. 83.

1) Ильинский — Есенин иҗаты т-да

2) Сергей Смирнов — Есенинең мәхәббәте т-да.
3) Замошкин (Есенин [illegible])
4) Марголин — Е. поэзиясенең үзенчәлеге т-да, [illegible] т-да белемсезлеге [illegible], Мариенгофка бирелгән бәяләр т-да. Бер [illegible] алып [illegible], [illegible] т-да. Психология без Е. [illegible] Е. совет [illegible] Е. поэзиясе — [illegible] поэзия. Е. поэзиясендә мәхәббәт. Есениннең [illegible] [illegible] Есениннең [illegible] совет [illegible]

5) Сергей Васильев. Е. [illegible] [illegible] Е. [illegible] Сталин [illegible] Есениннең Маяковский [illegible] Совет [illegible] Есениннең [illegible] Ес. [illegible]

6) Некрасова — Е. [illegible] т-да.
7) [illegible] — Е.-нең [illegible] шигырь [illegible]. Е. [illegible] кешеләр [illegible], совет кешесе, коммунистлар [illegible]. [illegible] Генерал [illegible] библиотека [illegible]

8) Врач-психиатр, [illegible]. Мин Есенинде [illegible] совет [illegible]

9) Борис Филиппов — полковник. [illegible]:
1) Есенинге [illegible] бер [illegible] [illegible]
2) Ес. [illegible] кешеләр.
3) Ес. [illegible] т-да. Серг. Смирнов т-да.

10) Е. замандашы —
1922 елда [illegible] Загранпаспорт [illegible]

11) Борис Емельянов. [illegible] т-да.
12) Лукашина. [illegible]